

เอกสารข่าว

คณะกรรมการการด้านสิทธิมนุษยชนและสิทธิเสรีภาพ
ฉบับที่ ๒๖/๒๕๖๓ วันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๓

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๓ เวลา ๐๙.๓๐ นาฬิกา คณะอนุกรรมการด้านสิทธิมนุษยชนและสิทธิเสรีภาพ ในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพและการคุ้มครองผู้บริโภค วุฒิสภา ได้มีการประชุมครั้งที่ ๒๖/๒๕๖๓ ณ ห้องประชุม หมายเลข ๒๓๐๗ ชั้น ๒๓ อาคารสุขประพฤติ โดยมี นายสุวัฒน์ ตันยวรรธนะ ประธานคณะกรรมการ เป็นประธานการประชุม และมีประเด็นพิจารณา คือ

เรื่อง “การคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ในประเด็นสิทธิชุมชน ป่าไม้ชุมชน และการแก้ไขปัญหาป่าไม้และที่ดิน ตลอดจนการจัดสรรที่ดินทำกินให้แก่ผู้ยากไร้ที่ไม่มีที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยของประชาชนในเขตป่าไม้”

ในการประชุมครั้งนี้ ที่ประชุมคณะกรรมการได้เชิญนายประยงค์ ดอกกล้าโย ที่ปรึกษาขบวนการประชาชนเพื่อสังคมที่เป็นธรรม (ขปส.) และประธานคณะกรรมการประสานงานองค์กรพัฒนาเอกชนเข้าร่วมประชุม เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนและผลักดันการแก้ไขปัญหาป่าไม้และที่ดินภายใต้หลักการสิทธิมนุษยชน แนวคิดเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาป่าไม้และที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้และที่ดิน ตลอดจนการคุ้มครองสิทธิชุมชน ในการจัดการป่าชุมชน โดยนายประยงค์ฯ ได้ให้ข้อมูลว่า

ที่ผ่านมาการออกกฎหมายเกี่ยวกับป่าชุมชน ตามพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒ ไม่ได้เกิดจากเคลื่อนไหวและการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน และปัญหาที่พบจากการจัดการชุมชนคือ เนื้อที่ชุมชนมีจำนวนมาก และส่วนใหญ่อยู่ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าและพื้นที่อนุรักษ์ อีกทั้งพื้นที่ทั้งหมดอยู่ในชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ๑ และ ๒

แม้ต่อมารัฐบาลจะมีการจัดตั้งคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) เพื่อดำเนินการโครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน โดยมีหลักการ “อนุญาต” ให้ใช้ที่ดินของรัฐ แต่ไม่ได้ใช้หลักการ “รับรองสิทธิชุมชน” ตามที่ชาวบ้านมีสิทธิตามที่รัฐธรรมนูญได้รับรองไว้ และมีการห้ามใช้พื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑ และ ๒ โดยเด็ดขาด และหากชาวบ้านอาศัยอยู่ในพื้นที่ต้นน้ำหรือมีความอ่อนไหว ต้องอพยพ แต่รัฐจะหาพื้นที่ให้ในบริเวณใกล้เคียงและอนุญาตให้อยู่อาศัยในรูปแบบสหกรณ์โดยการเช่าอยู่อาศัย

ข้อเสนอแนะของผู้แทน ขปส. ดังนี้

- รัฐบาลควรให้ความสำคัญกับการรับรองสิทธิชุมชนให้แก่ประชาชนอย่างแท้จริง
- ควรมีการขับเคลื่อนและผลักดันเรื่องโฉนดชุมชนควบคู่ไปกับการจัดที่ดินตามนโยบายของ คทช. เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการรับรองสิทธิชุมชน
- รัฐควรเร่งรัดและผลักดันร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งธนาคารที่ดิน พ.ศ. ให้มีผลใช้บังคับเป็นกฎหมายโดยเร็ว เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาที่ดินของประเทศไทย และเพื่อเป็นกลไกของรัฐในการบริหารจัดการที่ดินเพื่อเกษตรกรและผู้ยากจน ลดความเหลื่อมล้ำในเรื่องที่ดินทำกินของประเทศไทย รวมทั้งเพื่อให้เกษตรกรมีความมั่นคงในการมีที่ดินทำกิน ตลอดจนส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างเต็มศักยภาพเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

ในการนี้ คณะอนุกรรมการได้มีข้อเสนอเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ดังนี้

- ขปส. ควรจัดทำคู่มือหรือแผนปฏิบัติการในการบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาในแต่ละพื้นที่ตามแผนที่ ซึ่งในคู่มือดังกล่าวจะทำให้ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับทราบสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนได้อย่างตรงประเด็น และดำเนินการควบคู่ไปกับการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- ผู้แทน ขปส. ควรมีการรวบรวมข้อมูลและหยิบยกปัญหาที่มีความเร่งด่วนที่จะต้องได้รับการแก้ไขโดยเร็วในแต่ละพื้นที่ เสนอต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับเรื่องป่าไม้ สิทธิชุมชน และป่าชุมชน เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐและผู้แทน ขปส. ร่วมกันแก้ไขปัญหาดังกล่าว เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนในเบื้องต้น
- ในการนี้การจัดการและแก้ไขปัญหาที่ดินดังกล่าว ควรคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนใหญ่ของประชาชนเป็นสำคัญ

